

تحلیل محتوای کتاب ریاضی دوم دبستان بر اساس مراحل رشد پیازه

*فاطمه صادقی، دانشجوی کارشناسی، آموزش ابتدایی، اصفهان، دانشگاه فرهنگیان، مرکز شهید رجایی

mntzrmonji@gmail.com

*زهرا وحیدی، معاون پرورشی هنرستان فضیلی، ناحیه ۳ آموزش و پرورش استان اصفهان، اصفهان، ایران

parisav@ymail.com

چکیده

توجه به موقعیتی که دانش آموز از نظر ذهنی، عاطفی، اجتماعی و ویژگی های رشدی در آن قرار دارد می تواند ما را در انتخاب روش درست تدریس و بهبود فرآیند یاددهی-یادگیری یاری کند. با توجه به نقش پر اهمیت کتابهای درسی در این زمینه، هدف از این پژوهش بررسی محتوای کتاب درسی ریاضی دوم دبستان از لحاظ توجه به نظریه مراحل رشد شناختی پیازه است. این پژوهش به روش تحلیل محتوای کیفی و کمی انجام شد. جامعه و نمونه آماری شامل کتاب ریاضی دوم دبستان در سال تحصیلی ۸۹ شیوه کدگذاری استقرایی، اکتشافی بررسی شده است. نتایج این پژوهش نشان داد که در کتاب مذکور به دو مقوله اصلی (آموزش عینی و آموزش انتزاعی) و ۵۸۳ مقوله فرعی آموزشی اشاره شده که از این تعداد ۴۰۷ مقوله فرعی مربوط به آموزش عینی و ۱۷۶ مقوله مربوط به آموزش ذهنی کشف و استخراج گردید.

کلمات کلیدی: تحلیل محتوا، کتاب ریاضی دوم دبستان، رشد ذهنی، پیازه

مقدمه

تحلیل محتوا شیوه ای از پژوهش است که در این شیوه محقق به تشریح و بیان کمی، منظم و عینی محتوای آشکار پیام می پردازد. این روش علاوه بر تفاوت هایی با سایر روش های تحقیق کمی، وجوه مشترکی نیز با آنها دارد. تحلیل محتوا از رویکرد خاصی برای تحلیل داده ها برخوردار است. این رویکرد خاص عمدتاً ناشی از نحوه ی تلقی از موضوع تحلیل محتوا می باشد. تحلیل محتوا را تکنیکی پژوهشی برای استنباط تکرار پذیر و معتبر از داده ها در مورد متن آنها تعریف کرده اند. تحلیل محتوا به عنوان یک شیوه ی پژوهشی کاربردهای متعددی در حوزه های مختلف علوم انسانی دارد. در این رویکرد پژوهشگر به شناخت مفاهیم، ارزشها، اعتقادات، هنجارها و رفتارهایی که به طور مستقیم در واژه ها، عبارات، تصاویر و ساختارهای یک پیام یا محتوا مستتر است می پردازد. این شناخت با به کارگیری انواع فنون کمی و کیفی در حوزه های مختلف اجتماعی، فرهنگی، علمی و ... قابل مطالعه و بررسی است. در فرآیند تحلیل کتب و برنامه ریزی درسی ریاضیات از دروس مهم و اساسی دوره ابتدایی است (هراتی و همکاران، ۱۳۹۵). یکی از سؤالات اساسی در حوزه ریاضیات، مسأله یاددهی-یادگیری ریاضیات است. این موضوع در رشته ای به نام آموزش ریاضی مورد مطالعه و بررسی قرار می گیرد. آموزش ریاضی در دهه ۱۹۶۰ میلادی به عنوان یک رشته تحصیلی و حوزه معرفتی مستقل به طور رسمی موجودیت پیدا کرد. یاددهی و یادگیری ریاضی، وقتی اتفاق می افتد که مفاهیم ریاضی درست درک شوند.